

UCHWAŁA NR XIV/109/2011
RADY GMINY SŁAWNO
z dnia 12 grudnia 2011 roku

**w sprawie przyjęcia Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób
Niepełnosprawnych w Gminie Sławno na lata 2011 – 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 roku, Nr 142, poz. 1591, z 2002 roku Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 roku Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 roku Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 roku Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 roku Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 roku Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 roku Nr 180, poz. 1111, nr 223, poz. 1458, z 2009 roku Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 roku Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675), w związku z art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 roku Nr 175, poz. 1362, Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706, z 2010 roku Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz.842),

uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Gminie Sławno na lata 2011 – 2015, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sławno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
Marta Holowata

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Gminie Sławno na lata 2011 – 2015

Sławno 2011

I. Wstęp

Każde demokratyczne społeczeństwo powinno okazać szacunek dla powszechnie uznawanych wartości i norm oraz prawnie zabezpieczać ich funkcjonowanie. Nie może ono zostać obojętne, kiedy w relacjach pomiędzy prawem, moralnością i normami obyczajowymi występują degradujące nierówności odnoszące się do praw i obowiązków obywateli niepełnosprawnych. Osoby z niepełną sprawnością borykają się w życiu codziennym z różnego rodzaju barierami - kulturowymi, psychospołecznymi, architektonicznymi, komunikacyjnymi, prawnymi a także obejmującymi sferę aktywności zawodowej. Aspiracje osób niepełnosprawnych do podmiotowości, samodzielności, niezależności oraz autonomii mogą i powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w mentalności społecznej, prawie i jego przestrzeganiu.

Praca oraz szeroko rozumiana aktywność zawodowa jest bardzo ważnym aspektem w życiu człowieka, gdyż daje poczucie mocy, sprawstwa, bycia potrzebnym, niezależnym oraz stanowi ważny warunek sukcesu na drodze do samorealizacji. Posiadanie wachlarza możliwości w kwestiach kształcenia oraz pracy zawodowej, daje możliwość kontroli nad swoim życiem oraz wyboru określonej dziedziny aktywności, zgodnej lub zbliżonej do indywidualnych zainteresowań człowieka. Osoba niepełnosprawna, podobnie jak osoby pełnosprawne, również posiada tego typu potrzeby i aspiracje, jednak często napotyka na nierówność i dyskryminację w dziedzinie zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego. Dlatego najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest dążenie do integracji i aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych na wszystkich płaszczyznach rynku pracy oraz podjęcie działań zmierzających do zmieniania postaw pracodawców w kierunku większej przychylności i zaangażowania.

II. Opis problemu

Osoby niepełnosprawne stanowią w Gminie Sławno liczną i ciągle rosnącą zbiorowość, która jest zróżnicowaną liczbowo grupą, również pod względem rozmieszczenia przestrzennego w poszczególnych sołectwach. Prawie 80% niepełnosprawnych z terenu Gminy Sławno to osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, który to fakt nie zwiększa poczucia samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych. Stały przyrost liczby osób niepełnosprawnych wymaga przejścia od stosowanej głównie polityki wspomaganiania, do strategii opartej na wzmacnianiu zasobów własnych i potencjału osób

niepełnosprawnych. Pozwoli to zwiększyć aktywność osób niepełnosprawnych, zarówno w sferze społecznej, jak i zawodowej.

W świadomości społecznej długo funkcjonowało i niestety nadal po części funkcjonuje, przekonanie o potrzebie otaczania opieką i wsparciem osób niepełnosprawnych jako tych chorych, słabszych, nieporadnych. Badania sondażowe przeprowadzone przez TNS OBOP wskazują, iż ankietowani uważają, że osoby niepełnosprawne generalnie mogą czuć się ludźmi gorszej kategorii, którzy posiadają niedostateczne wsparcie ze strony państwa, instytucji, a także ze strony samego społeczeństwa, w postaci ciągle funkcjonujących uprzedzeń i stereotypów. Jednocześnie uważa się, iż niepełnosprawni powinni być otwarci na świat i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, np. w postaci podejmowania, w miarę możliwości, pracy zawodowej, nauki i kształcenia zawodowego. Jednak osobom niepełnosprawnym jest trudniej zdobyć pracę i muszą włożyć więcej wysiłku w osiągnięcie sukcesu zawodowego, stąd inicjatywy związane z integracją i aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych a także dążenie do stworzenia modeli i instrumentów temu służących. Elementem niezmiernie ważnym staje się kreowanie polityki wobec osób mniej sprawnych.

III. Uzasadnienie Programu

Stały przyrost liczby osób niepełnosprawnych wymaga przejścia od polityki przystosowania samych niepełnosprawnych do ich stanu funkcjonalnego i utrzymania *status quo* osoby niepełnosprawnej, do strategii opartej na wzmacnianiu jej zasobów własnych oraz potencjału społeczności, służących utrzymaniu optymalnego poziomu funkcjonowania niepełnosprawnych jednostek najpierw w miejscu zamieszkania, a następnie w innych zbiorowościach i instytucjach. Gwarancją efektywności środowiskowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych jest w pierwszej kolejności możliwość podjęcia zawodowej aktywności, bezpieczne i funkcjonalne mieszkanie oraz dostępne, a następnie gotowe do udzielenia wsparcia zaplecze społeczne. Dla stabilności położenia społecznego i codziennego funkcjonowania niepełnosprawnych obywateli konieczne jest także uzupełnienie pierwotnej, naturalnej sieci wsparcia, rozbudowa różnych form świadczeń, usług i opieki w środowisku zamieszkania, jak również zinstytucjonalizowanych systemów pomocy umożliwiających rodzinom kontynuowanie opieki nad zależnymi od niej osobami niepełnosprawnymi.

Wyniki badań wskazują, iż niepełnosprawni, zwłaszcza rodziny z niepełnosprawnym potomstwem, to jedna z najszybciej przyrastających kategorii klientów pomocy społecznej. Koniecznym staje się zatem tworzenie lokalnych mechanizmów i instytucji chroniących

stabilność warunków materialnych i gwarancji utrzymania standardu życia ludzi z ograniczoną sprawnością na poziomie uznanym za godny jednostki ludzkiej. Zbyt często jeszcze nie dostrzega się i nie uwzględnia się w tworzeniu kryteriów udzielania pomocy służącej ochronie bezpieczeństwa socjalnego niepełnosprawnych, dodatkowych kosztów i stale utrzymującej się pewnej określonej kategorii potrzeb ludzi z ograniczoną sprawnością. Władze samorządowe realizują programy polityki socjalnej rządu i pełnią rolę uzupełniającą w zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych (pomoc społeczna). By sprostać standardom w opiece nad niepełnosprawnymi obywatelami, poszerzeniu i zdynamizowaniu ulec musi rola samorządu i sektora pozarządowego w tworzeniu infrastruktury pomocowej, informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej oraz poradnictwa służącego wykorzystaniu tej sieci wsparcia w procesie przygotowania zawodowego i poszukiwania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.

Tym co służy zapobieganiu bezradności, wykluczeniu i izolacji społecznej osób niepełnosprawnych a co prowadzi do samorealizacji oraz twórczego i spełnionego życia jest aktywizacja zawodowa i zatrudnienie. Powodzenie programów *pro-zatrudnieniowych* zależy w równym stopniu od środków finansowych i pomysłowości zainteresowanych, co od dostępności transportu, wewnętrznego przekonania jednostki i jej otoczenia oraz likwidacji barier architektonicznych umożliwiających niepełnosprawnym najpierw opuszczenie mieszkania, a następnie dotarcie do miejsca pracy dysponującego oprzyrządowanym stanowiskiem roboczym. Konieczne jest także dysponowanie programem elastycznego i wspieranego przygotowania do wejścia na rynek i powrotu do pracy, a także zmiana postaw pracodawców wobec zatrudniania ludzi z ograniczoną sprawnością (pracodawcy i potencjalni pracodawcy zbyt często koncentrują swoją uwagę na deficytach nie zaś na posiadanych przez niepełnosprawnych zdolnościach i umiejętnościach). Rynek, który marginalizuje znaczną część swoich zasobów siły roboczej jest nie tylko niesprawiedliwy, ale kosztowny dla podatnika, który sfinansować musi stale rosnący wolumen świadczeń społecznych.

Najistotniejsze jednak we współpracy z niepełnosprawnymi jest wzmocnienie ich własnego znaczenia i poczucia własnej wartości, tak aby mogli podjąć działania odpowiedzialnego kierowania swoim losem. Siłą napędową współczesnych koncepcji polityki społecznej wobec niepełnosprawności stała się zasada równości szans, która traktowana jest jako centralne kryterium oceny struktur społecznych i ekonomicznych. W myśl tej zasady deficyty osób niepełnosprawnych mogą być dowartościowane dzięki pobudzeniu procesów społecznych i ekonomicznych obejmujących w równym stopniu wszystkich obywateli. Przewycięzanie własnej niepełnosprawności powinno odbywać się poprzez aktywizację

społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych, która może być realizowana w ramach unijnych i krajowych programów.

IV. Adresaci programu – definicje

Program adresowany jest do trzech najważniejszych podmiotów występujących w procesie integracji i rehabilitacji zawodowej i społecznej:

1. osób niepełnosprawnych – niepełnosprawni mieszkańcy Gminy Sławno,
2. pracodawców – w szczególności pracodawców otwartego rynku pracy,
3. instytucji z otoczenia osób niepełnosprawnych.

Wzajemne, dobre zależności między tymi podmiotami z pewnością zagwarantują stworzenie optymalnych warunków do osiągnięcia zamierzonych w programie celów.

Dla potrzeb programu przyjmuje się następujące definicje:

- „**Niepełnosprawnymi** są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi” (Karta Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 1 sierpnia 1997 rok).
- „**Niepełnosprawnymi** są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeśli uzyskały orzeczenie” (Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).
- „**Pracodawcą** jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna jeśli zatrudniają one pracowników” (Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy).
- **Instytucje z otoczenia osób niepełnosprawnych** – ogół instytucji, z którymi osoba niepełnosprawna może się kontaktować podejmując aktywność zawodową; ogół instytucji rynku pracy oraz jednostek mających wpływ na integrację i aktywizację osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

V. Cele programu

Cel strategiczny : INTEGRACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA OTWARTYM RYNKU PRACY

Cele operacyjne:

1. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU ZAWODOWEGO ORAZ AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.
2. ROZWÓJ I DOSTOSOWANIE USŁUG ADRESOWANYCH DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.
3. TWORZENIE I ROZWIJANIE SYSTEMU ZACHĘT DLA PRACODAWCÓW ORAZ USŁUG ORGANIZATORÓW ZATRUDNIENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.
4. ZMIANA POSTAW SPOŁECZNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I PRACODAWCÓW.

VI. Metody i formy osiągnięcia poszczególnych celów

<p style="text-align: center;">ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU ZAWODOWEGO ORAZ AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</p>
--

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. Wspieranie inicjatyw gospodarczych osób niepełnosprawnych poprzez:
 - udzielanie pożyczek osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej,
 - dofinansowanie 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego
2. Organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych chcących poszerzyć lub zmienić kwalifikacje.
3. Rozwijanie usług „terapeuty zawodowego” poprzez zorganizowanie warsztatów psychologicznych ukierunkowanych na:

- uświadomienie znaczenia pracy w życiu człowieka, przygotowanie osoby niepełnosprawnej do podjęcia aktywności zawodowej i wykonywania pracy, uświadomienie przydatności zawodowej,
 - rozbudzenie aktywności zawodowej bezrobotnej osoby niepełnosprawnej,
 - rozbudzanie motywacji do podjęcia pracy,
 - udzielanie wsparcia w sytuacji nagłego pojawienia się zdarzenia krytycznego,
4. Organizowanie zajęć warsztatowo- szkoleniowych dla osób niepełnosprawnych z zakresu:
- poruszania się po rynku pracy, znajomości prawnych aspektów pracy ON
 - rozwijania indywidualnych umiejętności w zakresie aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy, autoprezentacji, kreowania kariery zawodowej
 - umiejętności pokonywania trudności napotykanych w poszukiwaniu pracy
 - prowadzenia działalności gospodarczej,
 - współpracy z pracownikami w zakładzie pracy, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, łamania barier mentalnościowych.

<p>ROZWÓJ I DOSTOSOWANIE USŁUG ADRESOWANYCH DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</p>
--

ZADANIA DO REALIZACJI:

5. Rozwijanie usług poradnictwa i doradztwa zawodowego gwarantującego fachową i rzetelną pomoc w zakresie badania kompetencji zawodowych, sporządzania ocen zawodowych, planowania kariery.
6. Rozwijanie usług pośrednictwa pracy poprzez:
- internetowy serwis prawny,
 - współpracę z pracodawcami,
 - monitorowanie efektów poszukiwania pracy,
 - organizowanie giełd pracy.
7. Rozwijanie usług wspierania osoby niepełnosprawnej w zakładzie pracy poprzez usługi „asystenta pracy”, którego zadaniem będzie:
- udzielenia wsparcia w początkowym okresie zatrudnienia,
 - udzielenia pomocy w przygotowaniu i właściwej organizacji stanowiska pracy,
 - pomoc w dojeździe do pracy,
 - pomoc w utrzymaniu stanowiska pracy,

- monitorowanie i wspieranie funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w zakładzie pracy.
- 8. Rozwijanie i promowanie działań wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych w formie usług „on-line” (organizowanie szkoleń, kursów, pośrednictwo pracy itp.)
- 9. Upowszechnianie i udostępnianie informacji związanych z problematyką zatrudnienia oraz samozatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez opracowanie informatorów:
 - „Jak skutecznie szukać pracy”
 - „Moja praca – moje samozatrudnienie”
 - „ABC przedsiębiorczości – udogodnienia prawne kierowane do niepełnosprawnych pracowników”

<p style="text-align: center;">TWORZENIE SYSTEMU ZACHĘT DLA PRACODAWCÓW ORAZ ROZWIJANIE USŁUG ORGANIZATORÓW ZATRUDNIENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</p>
--

ZADANIA DO REALIZACJI:

10. Stworzenie systemu usług doradztwa technicznego dla pracodawców, których zadaniem będzie:
 - udzielanie porad związanych z organizowaniem i projektowaniem stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
 - określenie gotowości osoby niepełnosprawnej do podjęcia pracy,
 - udzielanie porad z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
 - promowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych z zakresu przystosowania i organizacji pracy osoby niepełnosprawnej.
11. Subsydiowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zawieranie umów refundowanych .
12. Organizowanie staży pracy dla osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy Sławno.
13. Zwrot pracodawcom zwiększonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz kosztów związanych z organizacją i przystosowaniem miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
14. Refundowanie szkoleń organizowanych przez pracodawców dla zatrudnionych osób niepełnosprawnych, podnoszących ich kwalifikacje.

15. Wspieranie i rozwijanie systemu szkoleń i warsztatów dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi w zakresie:
 - umiejętności współpracy pracodawcy w tym identyfikacji i rozumienia potrzeb osób z niepełnosprawnością, warunków pracy, przystosowania środowiska oraz miejsca pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
 - umiejętności współpracy pozostałych pracowników w zakładzie pracy.
16. Rozwijanie i promowanie form współpracy między pracodawcami, organizacjami pozarządowymi poprzez prezentowanie nowoczesnych technik pracy osób niepełnosprawnych, wymianę doświadczeń, wskazywanie dobrych rozwiązań i praktyk służących zwiększaniu możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz ich integracji, adaptacji i aktywizacji zawodowej - systematyczne organizowanie „Gieldy dobrych praktyk i rozwiązań” w formie targów wymiany doświadczeń, konferencji, prezentacji.
17. Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez wyróżnianie przedsiębiorców zatrudniających osoby niepełnosprawne, wręczanie „Certyfikatu Przyjaznego Pracodawcy”
18. Podejmowanie działalności informacyjnej kierowanej do pracodawców poprzez opracowanie informatorów upowszechniających wiadomości o rynku pracy, sposobach zatrudniania oraz prawnych uwarunkowaniach zatrudnienia osób niepełnosprawnych - opracowanie informatora „ABC – przedsiębiorcy zatrudniającego osoby niepełnosprawne”.
19. Pozyskiwanie partnerów do tworzenia zakładów aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych.

ZMIANA POSTAW SPOŁECZNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I PRACODAWCÓW

ZADANIA DO REALIZACJI:

20. Przeprowadzanie kampanii społecznych kierowanych zarówno do:
 - osób niepełnosprawnych obejmujących promocję aktywnego stylu życia i podejmowania aktywności zawodowej
 - pracodawców w celu przełamania lęku przed zatrudnianiem osób z niepełnosprawnością.

21. Przeprowadzanie kampanii informacyjno – promocyjnych skierowanych do miejscowej społeczności lokalnej.
22. Upowszechnianie informacji dotyczących zagadnień aktywizacji i rehabilitacji zawodowej za pomocą portalu internetowego.
23. Przeprowadzanie i upowszechnianie badań, analiz i ekspertyz w obszarze rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych, takich jak:
 - badania dotyczące specyficznych potrzeb różnych grup osób niepełnosprawnych,
 - badania z zakresu rozpoznawania zapotrzebowania na pracę, zwłaszcza z wykorzystaniem nowych form organizacji pracy,
 - badania dotyczące nowych form rehabilitacji zawodowej i metod pracy z osobami niepełnosprawnymi,
 - badania warunków trwałej integracji zawodowej osób niepełnosprawnych.

VII. Zakładane rezultaty

Zakładane działania szczegółowe mają doprowadzić do osiągnięcia jak najszerszej integracji i aktywizacji osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Zakłada się zatem osiągnięcie następujących rezultatów szczegółowych:

- zwiększenie potencjału zawodowego i możliwości uzyskania pracy przez osoby niepełnosprawne,
- zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym podniesienie motywacji osób niepełnosprawnych do podejmowania pracy, wzrost umiejętności w zakresie poruszania się po rynku pracy,
- zwiększenie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości zatrudnienia,
- poszerzenie zakresu form zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- poszerzenie dostępności usług dla osób niepełnosprawnych, w tym usług w zakresie poszukiwania miejsc pracy, poradnictwa zawodowego, wsparcia w fazie podejmowania pracy oraz jej utrzymania,
- rozwój usług dla pracodawców, zwłaszcza w zakresie doradztwa technicznego, prawnego, organizacyjnego,
- wypracowanie i tworzenie systemu zachęt finansowych dla pracodawców, subsydiowanie i wyrównywanie kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych,

- podniesienie świadomości społecznej w zakresie właściwych postaw w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, w tym zwiększenie pozytywnych postaw pracodawców, współpracowników,
- rozpowszechnienie form współpracy między pracodawcami i organizacjami pozarządowymi.

VIII. Zasady monitorowania i ewaluacji programu

Program zakłada monitorowanie działań podejmowanych w ramach projektów przez członków grupy roboczej oraz zaproszonych partnerów. Monitoring będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji zmian ilościowych i jakościowych, mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmiany w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami, przez co zostanie zapewniona bieżąca i etapowa kontrola realizacji Programu. Corocznie będą przygotowywane sprawozdania z realizacji kolejnych etapów projektu, które zostaną przedstawione Wójtowi Gminy Sławno. Po zakończeniu programu sporządzony zostanie raport końcowy podsumowujący realizację programu. Zostanie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz wskazane te formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych oraz te które powinny ulec modyfikacji. W perspektywie długoplanowej monitoring umożliwi zatem obserwację dynamiki celów oraz zmian strukturalnych.

Monitorowanie Programu obejmować będzie następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych,
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowywanie cyklicznych sprawozdań ukazujących stopień realizacji Programu,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a osiągniętymi rezultatami,
- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych,
- planowanie zmian w Programie oraz wdrożenie przyjętych działań.

